

Technische Briefing Wetsvoorstel Wijziging Wet buitenlandse schepen

29 oktober 2026

Technische Briefing Wijziging Wet buitenlandse schepen (Wbs)

1. Aanleiding en reden voor het wetsvoorstel (IenW)
2. Operationeel perspectief op de Noordzee (Defensie)
3. Toelichting op het wetsvoorstel (IenW)
4. Vragen en feitelijke verduidelijking

1. Waarom dit wetsvoorstel? | Aanpak schaduwvloot

Aanleiding

De schaduwvloot vervoert onder meer gesanctioneerde Russische olie. Met de opbrengsten financiert Rusland haar oorlogsinspanningen tegen Oekraïne. Daarnaast vormt de schaduwvloot een bedreiging voor veilige scheepsvaart en het mariene milieu. Ook kan van deze schepen een hybride dreiging uitgaan, bijvoorbeeld door mogelijke spionage of sabotage gericht op vitale Noordzee-infrastructuur.

Juridische kwalificatie

Een deel van deze schepen vaart onder valse vlag, zonder vlag of onder meerdere vlaggen; deze schepen worden naar internationaal recht gelijk gesteld met schepen zonder nationaliteit.

Beoogde bevoegdheden

Het wetsvoorstel voorziet o.a. in mogelijkheden om de nationaliteit van schepen te controleren en eventueel aan te houden en naar een haven te begeleiden.

Juridisch uitgangspunt

Het wetsvoorstel is in overeenstemming met de ruimte die het VN-Zeerechtverdrag en algemene regels van internationaal recht bieden.

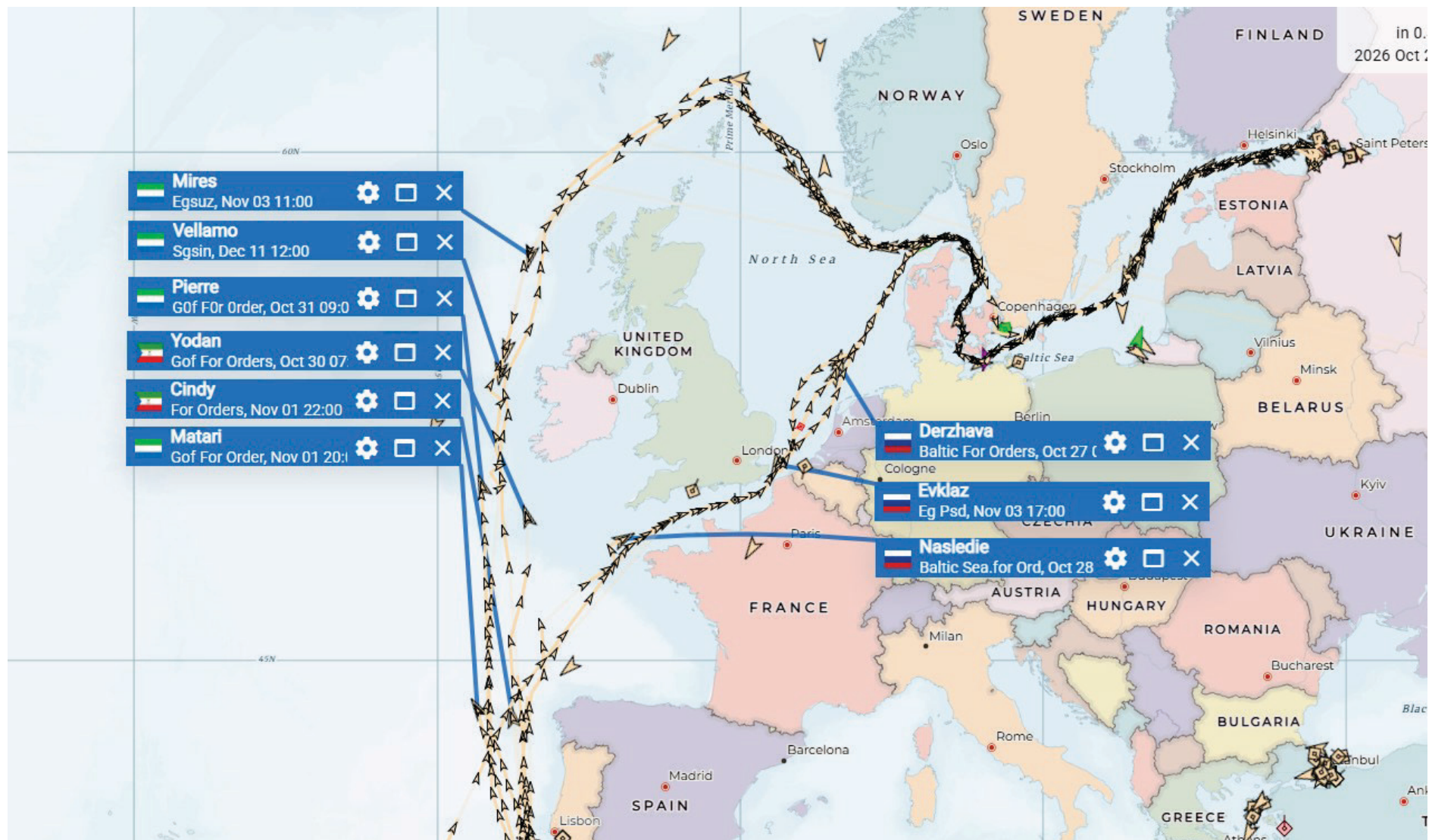
2. Rol Defensie bij beeldopbouw

- Defensie ondersteunt in beeldopbouw op twee gebieden;
 - Vaststellen locatie van schepen wanneer reguliere middelen niet toereikend zijn.
 - Beeldopbouw tbv dreigingsbeeld voor eventuele operatie.

Effect eerdere interventies

- Schepen varen om.
- Omvlaggen naar Russische vlag. Dit maakt Russisch gedrag op zee zichtbaarder.
- Begeleiding van schepen door Russische marine (Oostzee en Noordzee).
- Minder zichtbare effecten:
 - Aanpak verkleint kans op sabotage en spionage vanaf de schaduwvloot.
 - Op de lange termijn: maakt scheepvaart veiliger en vermindert milieurisico's.

Interventies andere landen

	Schip:	Datum:	Geboord door:	Locatie:	Overig:
1	Eagle S	26 December 2024	Finland	Oostzee	Boarding i.r.t. beschadigde zeekabels (Estlink 2)
2	Eventin	21 Maart 2025	Duitsland	Oostzee	
3	Kiwala	11 April 2025	Estland	Golf van Finland	
4	Scanlark	7 September 2025	Duitsland	Kielerkanaal	Boarding i.r.t. verdachte drone activiteit
5	Boracay	27 September 2025	Frankrijk	Atlantische Oceaan	
6	Seahorse	20 November 2025	Verenigde Staten	Caribische Zee	
7	Fitburg	31 December 2025	Finland	Oostzee	
8	Marinera	7 Januari 2026	Verenigde Staten	Atlantische Oceaan	
9	Sophia	7 Januari 2026	Verenigde Staten	Caribische Zee	Mogelijk i.r.t. Venezuela oliesmokkel
10	Grinch	22 Januari 2026	Frankrijk	Alboranzee	
11	Veronica III	15 Februari 2025	Verenigde Staten	Indische Oceaan	
12	Ethera	28 Februari 2026	België	Noordzee	i.s.m. Frankrijk
13	Caffa 17	7 Maart 2026	Zweden	Oostzee	
14	Sea Owl I	12 Maart 2026	Zweden	Oostzee	
15	Deyna	20 Maart 2026	Frankrijk	Middellandse Zee	
16	Jin Hui	3 Mei 2026	Zweden	Oostzee	
17	Tagor		Frankrijk	Atlantische Oceaan	Exacte datum onbekend (eind mei / begin juni)
18	Smyrtos	14 Juni 2026	Verenigd Koninkrijk	Het Kanaal	
19	Deliver	23 Juni 2026	Frankrijk	Middellandse Zee	i.s.m. EU operatie IRINI
20	South Star	20 Juli 2026	EU missie IRINI	Middellandse Zee	
21	Toa Payoh	2 Augustus 2026	EU missie IRINI	Middellandse Zee	Uitgevoerd door ITA
22	Sun	30 Augustus 2026	EU missie IRINI	Middellandse Zee	Uitgevoerd door ITA
23	DF Peak	12 Oktober 2026	Frankrijk	Indische Oceaan	
24	Ya Qing Hai Yang	14 Oktober 2026	Noorwegen	Noorse Zee	
25	Jian Yang Cheng He	14 Oktober 2026	Noorwegen	Noorse Zee	

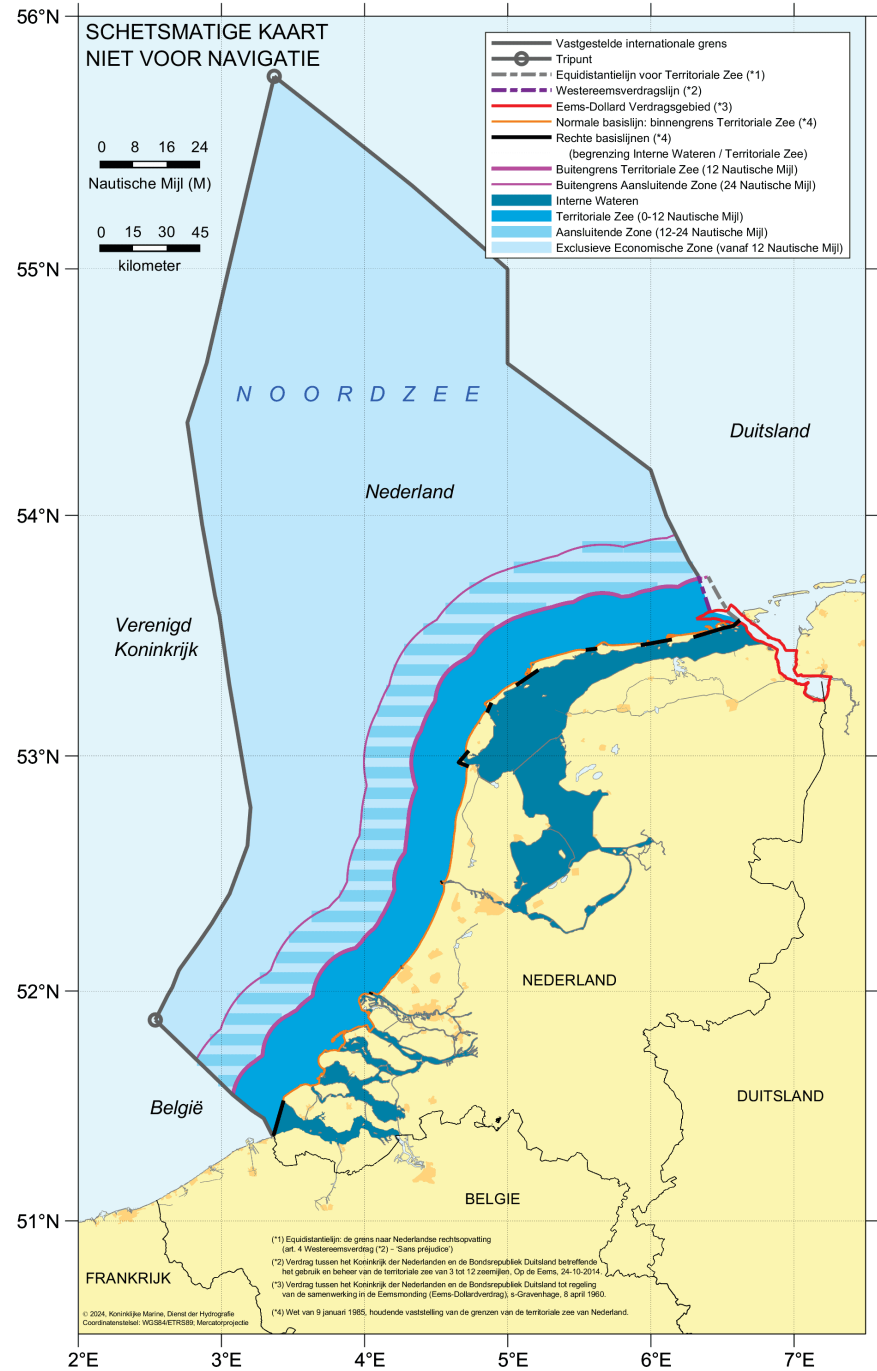
3. Wetsvoorstel bevoegdheden inzake buitenlandse schepen en schepen zonder nationaliteit

Rechtsmacht in zeegebieden (VN-Zeerechtverdrag)

- › **Uitgangspunt:** Vlaggenstaat heeft rechtsmacht over administratieve, technische en sociale aangelegenheden.
- › **Volle zee**
 - Vrijheid van scheepvaart met exclusieve rechtsmacht vlaggenstaat.
- › **Exclusieve economische zone (EEZ)** -12 tot max 200 zeemijl
 - Onderdeel van de volle zee (incl. vrijheid van scheepvaart).
 - Uitzondering: kuststaat heeft
 - Rechten tav exploitatie in zone (visserij, mijnbouw, windmolenparken);
 - Rechtsmacht t.a.v. bescherming mariene milieu.
- › **Aansluitende zone (AZ)** – 12 tot 24 zeemijl
 - Onderdeel van de EEZ en volle zee (incl vrijheid van scheepvaart).
 - Kuststaat heeft wetgevende en handhavende rechtsmacht t.a.v. douane, belastingen, immigratie en volksgezondheid.
- › **Territoriale zee (TZ)** – 0 tot 12 zeemijl
 - Valt onder soevereiniteit → rechtsmacht van de kuststaat.
 - Kuststaat mag regels stellen over o.a. verkeer, veiligheid, mariene milieu, visserij, wetenschappelijk zeeonderzoek.
 - Beperkt door recht van onschuldige doorvaart van staten.

Maritieme zones en grenzen in het Nederlands deel van de Noordzee

Opbouw wetsvoorstel

- › Weigeren van de toegang tot haven
- › Recht van onschuldige doorvaart voor buitenlandse schepen
- › Onderzoek naar de nationaliteit van een schip
- › Gronden voor aanhouding van schepen
- › (Havenstaat)controle van een buitenlands schip
- › Naar haven doen brengen na aanhouding (eventueel sterke arm)
- › Kostenvergoeding
- › Afsluiten van een (gedeelte van de) TZ

Schepen zonder nationaliteit

- › Schepen niet geregistreerd in vlaggenstaat;
- › Schepen met valse vlag; of
- › Schepen met meerdere vlaggen.
 - Geen vlaggenstaat:
 - Geen rechten ontlenen aan vlag (zoals onschuldige doorvaart);
 - Staten kunnen rechtsmacht uitoefenen.
- › Onderzoek bij vermoeden schip zonder nationaliteit in TZ, EEZ of volle zee
- › Handhavingsbevoegdheden toezichthouder:
 - Aan boord gaan voor nader onderzoek;
 - Aanhouden van het schip ;
 - Schip naar haven begeleiden;
 - Inroepen sterke arm (indien nodig).
- › Verplichting voor haven om schip toe te laten.
- › Strafrechtelijk verbod kapitein om te varen zonder nationaliteit.

Buitenlandse schepen

- › Schepen die de nationaliteit van vlaggenstaat hebben.
 - Vlaggenstaat oefent rechtsmacht en toezicht uit t.a.v. administratieve, technische en sociale aangelegenheden.
 - Kuststaat heeft bevoegdheden:
 - Wanneer is toebedeeld door verdrag. Is afhankelijk van zeegebied waar het schip zich bevindt; of
 - Met toestemming van de vlaggenstaat.
- › Recht van onschuldige doorvaart in TZ (via vlaggenstaat).
- › Controle op zee met toestemming van de vlaggenstaat.
- › Handhavingsbevoegdheden toezichthouder:
 - Aanhouding van het schip:
 - Niet onschuldige doorvaart in TZ;
 - Met toestemming vlaggenstaat bij ontbreken of niet voldoen aan vereiste certificaten;
 - Overtreding Nederlandse voorschriften (rechtsmacht afhankelijk van zeegebied);
 - Achtervolgingsrecht bij overtreding Nederlands voorschriften;
 - Schip naar haven begeleiden;
 - Inroepen sterke arm (indien nodig).
- › Verplichting naar haven om schip toe te laten.

Andere bevoegdheden t.a.v. scheepvaart

- Weigeren van de toegang tot een haven vanwege scheepvaartbelangen en nationale veiligheid:
 - Niet wanneer een schip in nood is.

- Afsluiten (gedeelte van) TZ vanwege scheepvaartbelangen of nationale veiligheid:
 - Bij ministerieel besluit bekend gemaakt;
 - Tijdelijk voor vastgelegde periode;
 - Alle schepen of categorie schepen (zonder onderscheid naar nationaliteit);
 - Specifiek aan te wijzen gebied.

4.Vragen